

Doktor i fritt fall

Livet er mer...

Tips oss om utenomfaglige aktiviteter på telefaks 23 10 9040 eller e-post: tidsskriftet@legeforeningen.no

– Jeg tok av allerede i gymnastiden. Skulle ta bilder av dyr og blomster, men oppdaget et trylleglass i fotoapparatet. I løpet av studietiden lurte jeg ofte på om jeg hadde valgt riktig yrke. Først på en utenlandsreise sammen med min kone i 1987, bestemte jeg meg for å slutte å være skapfotograf. Det kjennes godt. Velkommen inn!

Med adresse Seiersbjerget i et lyseblått kråkeslott fra 1887, viser Regin Hjertholm vei inn til sitt atelier. De siste årene har allmennpraktikeren ved Eidsvåg legekantor latt konsultasjonsblokken ligge en dag i uken. Det som tidligere var en konflikt mellom kreativ og praktisk yrkesutøvelse, synes nå forent: – Jeg sanker stoff i legegjerningen, og har den lille filosofen på skulderen som gir meg materiale å gå videre med som billedkunstner. Filosofen registrerer det som ikke kan klassifiseres i medisinske kategorier, sier Hjertholm. I boken *Forstår du, doktor?* har han utdypet sine tanker (1). Men også de store lerretene som har blitt hans varemerke, tje-ner som illustrasjon. I stuen er en svevende jente foreviget, åpen for verden og uten sår. I naborommet fyller et dystert motiv halvparten av veggflaten. En mann uten fotfeste, i uendelig og nådeløst fall.

Tonsatte eksponeringer

Regin Hjertholm bor i Bergen. I sene høstkvelder og ufysiske vinteretter jakter han på sin versjon av Vestlandet. Ikke den vakre og dramatiske naturen, men et nedlagt skipsverft, en stemning under en bro eller en bil parkert på en kai. Time etter time står han der og eksponerer film, med kamera rettet mot det minst estetiske og det mest ordinære av menneskets skaperverk. På sitt beste skaper han stor fotografi av ingenting, skriver kollega Morten Krogvold om bildeserien *Nattbilder*. Den skal helst, i likhet med de andre fotografiene til Hjertholm, oppleves sammen med musikk: Jan Garbarek, Anne Grete Preus og The Savage Rose sier noe om sjangervalget.

På samme vis var det med *Flyprosjektet*, en serie fotografier som måler 2 x 2 meter i utstillingsformat. I 1997 og -98 vandret bildene fra en kraftstasjon inne i Sauda-fjellet, via Fredrikstad, Tromsø og Stavanger til hjembyen. Hele tiden installert i mørke rom og med spesialkomponert musikk av Nils Petter Molvær.

Er Regin Hjertholm mest lege eller mest fotograf? Både livskunstner og allmennpraktiker? I hvert fall et menneske som stiger, styrter, driver, raser, suser, tumler og svever – alt ettersom.

Regin Hjertholm hjemme i kråkeslottet med et av motivene fra sine kritikerroste utstillinger. Foto K. Ronge

Forarbeidet tok fem år. 60 amatørmodeller stilte opp, testet korsetter og strikkhopp og endte opp med friere svev fra trampoline og stillaser. Forut hadde Hjertholm samtaler med psykoterapeut, idé- og kunsthistoriker, men også teknisk assistanse fra turnere, brannmenn og sirkusartister. I 800 hopp og like mange negativer ble til 18 komposisjoner. De er alle signert tre fotografer: Regin Hjertholm, Svein Ove Kirkhorn og Bjørn-Eivind Årtun.

– Så lenge prosessen er det viktigste, har det ingen betydning hvem av oss som trykte på utløseren, sier Hjertholm. Han satte særlig pris på anmeldelsen i Stavanger Aftenblad (2). I panegyriske termer ble utstillingen løftet ut av tid og rom, og plassert der kunstnerne håpet den ville treffe: i det eksistensielle. Slik utfordret den kunstneriske opplevelsen angsten som Søren Kierkegaard kalte frihetens svimmelhet.

Drømmen om å fly

Regin Hjertholm mener det er tilfeldig at teknikken han uttrykker seg gjennom, ble fotografiet. Allerede i 1979 stilte han ut sitt første produkt. Siden er det blitt flere separatutstillinger og en rekke kollektivutstillinger.

I 1995 viste han lysbilder under primærmedisinsk uke. Parallelt fremførte et kor dikt

av Herman Wildenvey. – Jeg finner en verden, og jobber i den en stund. Nattbildene var i svart-hvitt og folketomme, mens forestillingen denne gang ble frodig og ekstremt romantisk, lyder den egne dommen.

Spør man om kollegenes reaksjon på bildene hans, kommer reaksjonen kjapt: – Mener du blant leger eller billedkunstnere? Legekolleger synes det jeg driver med, er spennende og vitaliserende. Samtidig er det viktig ikke å gå bare i ett miljø. Jeg setter pris på den intuitive og søkende holdningen i kunstnermiljøet, men misliker arrogansen og snobberiet overfor «folk flest». For meg spiller det liten rolle om det var Norge Rundt eller Kulturkanalen som laget programinnslag, selv om begge gjorde det. Hovedsaken for oss var å stimulere lengselen etter å prøve grenser. Legge til rette for spontanitet og improvisasjon innenfor trygge rammer. Det trenger vi alle, også leger.

– Kari Ronge, *Tidsskriftet*
kari.ronge@legeforeningen.no

Litteratur

1. Hjertholm R. Legekunst – og annen kunst. I: Schei E, Gulbrandsen A, red. *Forstår du doktor? Mot en humanistisk legeutdanning*. Oslo: Tano Aschehoug, 2000: 53–60.

2. Borgen T. Drømmen om å fly. Stavanger Aftenblad 10.4.1998.